

Akademinis laipsnis	Daktaras
Vardas ir pavardė	Tadas Kavolis
Institucija, padalinys	Vytauto Didžiojo universitetas
Institucijos adresas	K. Donelaičio g. 58, 44248 Kaunas
Pranešėjo kontaktiniai duomenys (el. paštas, tel. nr.)	kavolistadas@gmail.com, tel. nr. 860030334
Pranešimo pavadinimas	Dešiniųjų skinhedų saviraiška virtualioje erdvėje
Raktiniai žodžiai	

Konferencijos pranešimo santrauka (500 žodžių)

Virtuali erdvė šiandieniniame žmonių gyvenime yra svarbi bendraujant, dalinantis ir ieškant informacijos apie rūpimus politinius, kultūrinius, laisvalaikio renginių ir kitus reiškinius. Socialiniai tinklalapiai tampa puikia priemone išreikšti savo vertybes, suburti bendraminčių grupes. Twitter, Facebook ir kitų socialinių tinklalapių teikiamomis galimybėmis naudojasi politikai, verslininkai, įvairaus amžiaus, išsilavinimo ir profesijų žmonės. Ne išimtis ir jaunimo (sub)kultūrinių grupių atstovai, vieni iš jų visuomenėje prieštaringai vertinami dešinieji skinhedai. Virtualios erdvės reikšmė šiai subkultūrai augo palaipsniui: pirmiausia buvo daugiausia bendraujama forumuose, dažniausiai anonimiškai, slepiant savo tapatybę. Vėliau tapo populiari naudoti socialinius tinklus, dalis skinhedų pradėjo naudotis one.lt paslaugomis, o pastaraisiais metais itin išpopuliarėjo Facebook socialinis tinklapis. Taip skinhedų saviraiška iš gatvės persikėlė ir į virtualų pasaulį. Facebook paskyrose pateikta informacija neleidžia visapusiškai tirti šią subkultūrą, tačiau suteikia specifinės informacijos, kurią sunku gauti interviu ar net dalyvaujamojo stebėjimo metodu. Pavyzdžiui, socialinio tinklalapio paskyrų analizė leidžia pamatyti, kaip vizualiai respondentas išreiškia savo tapatumą supančiai aplinkai. Ta aplinka – keli šimtai Facebook draugų, tarp kurių ne tik skinhedų grupės nariai, bet ir bendradarbiai, kitos grupės, giminaičiai, bendramoksliai, politikai, galimai prasmukę į draugus oponentai ir t. t. Taigi, save galima vizualiai išreikšti platesniam ratui nei subkultūrinė grupė. Toks saviraiškos būdas yra gana viešas, todėl respondantai atsirenka į paskyrą keliamas nuotraukas pagal tai, kokiais jie nori būti matomi. Facebook tinklalapio paskyrų analizė suteikia galimybę pažvelgti į informaciją – straipsnių nuorodas, pasisakymus, nuotraukas, komentarus, kuria dalijasi paskyrų vartotojai. Tokiu būdu galima išskirti aktualias respondentams temas ar net atlikti atvejo analizę, kaip skinhedai reaguoja į konkrečius politinius įvykius ar politikų pasisakymus, pamatyti, kas konkrečiu metu yra aktualu grupei. Taip pat Facebook paskyra suteikia

galimybę tirti virtualų grupiškumą ir informacinę sklaidą: išskirti virtualius grupių tinklus ir tai, kiek plačiai ir kokiom žmonių grupėm pateikiama skinhedams aktuali informacija. Atlikus skinhedų virtualios grupės narių paskyrų analizę atskleisti skinhedų tapatybės ypatumai: grupės nariai kuria savo tapatybę jungdami ne vien skinhedų, bet ir kitų subkultūrinių grupių patirtis ir stiliaus elementus (metalistų, futbolo fanų, istorijos rekonstruktorių, baikerių). Taip pat atliktas tyrimas leido atskleisti virtualioje erdvėje akcentuojamas skinhedų vertybes: pabrėžtą heteroseksualumą, vyro–kario įvaizdį, sportiško kūno, aktyvios fizinės veiklos, tėvo/šeimoms vyro akcentuojami įvaizdžiai. Analizuojant socialinio tinklapio paskyras, pastebėta, jog dalis skinhedų grupės narių nelinkę virtualiai pabrėžti savo skinhedo subkultūrinės tapatybės arba ją išreiškia silpnai. Dalis grupės narių virtualiai save labiau išreiškia kaip profesinės grupės atstovą arba kitos subkultūrinės grupės narį, kita dalis stipriai išreiškia priklausomybę skinhedams. Tai galima sieti su skirtingomis grupės narių patirtimis: siekiu pabrėžti subkultūrinę tapatybę arba ją užmaskuoti, taip pat ir su vaidmens grupėje pokyčiais.
